

A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén

(2018/C 361/05)

Előadó: Tanya HRISTOVA (BG/EPP), Gabrovo polgármestere

Referenciaszöveg: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai identitás megerősítése az oktatás és a kultúra révén. Az Európai Bizottság hozzájárulása a 2017. november 17-i göteborgi vezetői találkozéhoz

COM(2017) 673 final

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

COM(2018) 23 final

I. MÓDOSÍTÁSOKRA VONATKOZÓ AJÁNLÁSOK

1. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

(2) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(2) Ezen értékekre alapozva az Unió országokat, közösségeket és embereket kötött össze egy egyedülálló politikai projektben, az eddigi leghosszabb ideig biztosítva a békét Európában, ami társadalmi stabilitást és gazdasági jólétet teremtett. Az, hogy a tagállamok elfogadták a Szerződésben lefektetett értékeket, olyan közös alapot teremt, amely az európai élet és identitás sajátos jellegét alkotja, és meghatározza az Unió helyét a globális szinten.	(2) Ezen értékekre alapozva az Unió országokat, régiókat, városokat és vidéki területeket , közösségeket és embereket kötött össze egy egyedülálló politikai projektben, az eddigi leghosszabb ideig biztosítva a békét Európában, ami társadalmi stabilitást és gazdasági jólétet teremtett. Az, hogy a tagállamok elfogadták a Szerződésben lefektetett értékeket, olyan közös alapot teremt, amely az európai élet és identitás sajátos jellegét alkotja, és meghatározza az Unió helyét a globális szinten.

Indokolás

Magától értetődő.

2. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

(3) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(3) Az Unió és tagállamai számos kihívással szembesülnek, egyebek mellett a populizmussal, az idegengyűlölettel, a megosztó nacionalizmussal, a megkülönböztetéssel, az álhírek és valótlan információk terjesztésével, valamint a radikalizálódás jelenségével. Ezek a jelenségek komoly fenyegetést jelenthetnek demokráciánk alapjaira nézve, alááshatják a jogállamiságba és a demokratikus intézményekbe vetett bizalmat, és gátat szabhatnak annak, hogy az európai társadalmakban és azok között kialakuljon az összetartozás érzése.</p>	<p>(3) Az Unió és tagállamai, valamint a helyi és regionális önkormányzatok számos kihívással szembesülnek, egyebek mellett a populizmussal, az idegengyűlölettel, a megosztó nacionalizmussal, a megkülönböztetéssel, az álhírek és valótlan információk terjesztésével, valamint a radikalizálódás jelenségével. Ezek a jelenségek komoly fenyegetést jelenthetnek demokráciánk alapjaira nézve a kormányzás minden szintjén, alááshatják a jogállamiságba és a demokratikus intézményekbe vetett bizalmat, és gátat szabhatnak annak, hogy az európai társadalmakban és azok között kialakuljon az összetartozás érzése.</p>

Indokolás

Magától értetődő.

3. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

(4) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>(5) A helyi és regionális önkormányzatok az európai polgárokhoz való közelségük folytán kulcsszerepet játszanak az oktatás- és kultúrpolitikákban, mivel ez a kormányzati szint áll helyi szinten a legközelebb a polgárokhoz. A helyi és regionális önkormányzatoknak ezért továbbra is létfontosságú szerepet kell betölteniük a javasolt intézkedések és reformok végrehajtásában és adaptálásában, és be kell őket vonni már a döntéshozatal korai szakaszába a hatékony és tényleges eredmények eléréséhez, valamint annak biztosítására, hogy az uniós oktatás- és kultúrpolitikák hozzáadott értéke érezhetővé váljon helyi szinten is.</p>

Indokolás

Magától értetődő.

4. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

(12) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>(13) <i>Ezzel összefüggésben hangsúlyozni kell azt is, hogy az oktatási és képzési rendszerek reformjainak kialakításakor létfontosságú megvizsgálni az Unióban jelentkező készséghiányból, illetve a kereslet és a kínálat eltéréseiből eredő regionális különbségeket és társadalmi-gazdasági következményeket.</i></p>

Indokolás

Magától értetődő.

5. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

(13) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>(13) Mindezek alapján elengedhetetlen, hogy a tagállamok több erőfeszítést tegyenek a 2015-ös párizsi nyilatkozat célkitűzéseinek további végrehajtása érdekében. Különösen fontos a társadalmi kohézió és integráció mozgatórugójának számító közös értékek további előmozdítása, a részvételt biztosító tanulási környezetek kialakításának előnyben részesítése az oktatás valamennyi szintjén, megfelelőbb képzés biztosítása a pedagógusoknak az állampolgári ismeretekkel és a sokféleséggel kapcsolatban, valamint a médiaműveltség és a kritikus gondolkodás készségének erősítése minden tanulóban.</p>	<p>(13) Mindezek alapján elengedhetetlen, hogy a tagállamok több erőfeszítést tegyenek a 2015-ös párizsi nyilatkozat célkitűzéseinek további végrehajtása érdekében, és biztosítsák a helyi és regionális önkormányzatok számára a helyi szintű hatékony végrehajtáshoz szükséges eszközöket. Különösen fontos a társadalmi kohézió és integráció mozgatórugójának számító közös értékek további előmozdítása, a részvételt biztosító tanulási környezetek kialakításának előnyben részesítése az oktatás valamennyi szintjén, megfelelőbb képzés biztosítása a pedagógusoknak az állampolgári ismeretekkel és a sokféleséggel kapcsolatban, valamint a médiaműveltség és a kritikus gondolkodás készségének erősítése minden tanulóban.</p>

Indokolás

Magától értetődő.

6. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról
(15) preambulumbekzdés

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
(15) Az Erasmus+ program arról tanúskodik, hogy az európai identitás megtapasztalásának leghatékonyabb módja a mobilitás és a határokon átívelő kapcsolatteremtés. Elengedhetetlen, hogy a tanulók minden kategóriája egyenlő mértékben élvezhesse a program által kínált lehetőségek előnyeit, különösen a tagállamok közötti iskolai csereprogramok révén. A leginkább az eTwinning hálózaton keresztül megvalósuló virtuális mobilitás kiváló eszköz arra, hogy a tanulók közvetlen kapcsolatba léphessenek egymással, ezért az elkövetkező években – a fizikai mobilitással ötvözve – nagyobb szerephez jut majd.	(15) Az Erasmus+ program arról tanúskodik, hogy az európai identitás megtapasztalásának leghatékonyabb módja a mobilitás és a határokon átívelő kapcsolatteremtés. Elengedhetetlen, hogy a tanulók minden kategóriája egyenlő mértékben élvezhesse a program által kínált lehetőségek előnyeit, különösen a tagállamok közötti és azokon belüli iskolai csereprogramok révén. A leginkább az eTwinning hálózaton keresztül megvalósuló virtuális mobilitás kiváló eszköz arra, hogy a tanulók és a hallgatók közvetlen kapcsolatba léphessenek egymással, ezért az elkövetkező években – a fizikai mobilitással ötvözve – nagyobb szerephez jut majd. Ezzel összefüggésben azt javasolja, hogy vezessenek be új kulturális mobilitási lehetőségeket, illetve bővítsék ki a meglévőket.

Indokolás

Magától értetődő.

7. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról
2. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	3. kihasználni a helyi és regionális önkormányzatok európai polgárokhoz való közelségét és azt, hogy stratégiai szempontból a legjobb helyen vannak a területükön élő különböző kulturális csoportok sajátos igényeinek elemzésére és azok kielégítésére, továbbá ahhoz, hogy biztosítsák a hatékony kultúrák közötti párbeszéd és a közös értékek előmozdításának alapjait;

Indokolás

Magától értetődő.

8. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról
4. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
Inkluzív oktatás biztosítása 4. inkluzív oktatás biztosítása valamennyi tanuló számára, különösen a következők révén:	Inkluzív oktatás biztosítása 4. inkluzív oktatás biztosítása valamennyi tanuló számára, különösen a következők révén:

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>a) valamennyi tanuló minőségi oktatásban való részesítése már kisgyermekkortól kezdve;</p> <p>b) igényeiknek megfelelő támogatás biztosítása a tanulók és a hallgatók számára, ideértve a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező, a bevándorló háttérrel rendelkező, a sajátos nevelési igényű és a letehetősebb tanulókat is;</p> <p>c) az oktatás különböző szintjei közötti átmenet megkönnyítése, valamint a megfelelő oktatási és pályaválasztási tanácsadás biztosításának lehetővé tétele.</p>	<p>a) valamennyi tanuló minőségi oktatásban való részesítése már kisgyermekkortól kezdve, biztosítva az esélyegyenlőséget és a minőségi oktatáshoz való hozzáférést az összes tanuló számára, a nyelvi, vallási, etnikai vagy más kisebbségi háttérrel rendelkezőket is ideértve;</p> <p>b) igényeiknek megfelelő támogatás és útmutatás biztosítása a tanulók és a hallgatók számára, ideértve a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező, a bevándorló háttérrel rendelkező, a sajátos nevelési igényű és a legjobban teljesítő tanulókat is, valamint azokat a menekülteket, akik uniós polgárként integrálódni szeretnének;</p> <p>c) a tanulók speciális igényeinek kezelése a földrajzi vagy demográfiai nehézségekkel küzdő uniós régiókban, a legkülső régiókban élő tanulókat is ideértve;</p> <p>d) az oktatás különböző szintjei közötti átmenet megkönnyítése és a megfelelő oktatási és pályaválasztási tanácsadás biztosításának lehetővé tétele, valamint az összes tanuló számára egész életen át tartó támogatás és képzési lehetőségek biztosítása;</p> <p>e) a szükséges támogatás megadása ahhoz, hogy már az általános iskolai tantervben nagyobb hangsúlyt helyezzenek a nyelvtanulásra, mivel amellet, hogy ez gyermekkorban a leghatékonyabb, a gyenge nyelvtudás az egyik fő akadálya az emberek szabad mozgásának és az európai gazdaság igényeinek megfelelő munkaerő létrejöttének;</p> <p>f) lehetőség biztosítása arra, hogy a fiatalok formális és nem formális tanulás révén új készségeket sajátítsanak el, mivel ez – a munkaerőpiaci igényekhez jobban illő készségek megszerzése révén – nemcsak a foglalkoztathatóságukat javítja, hanem lehetővé is teszi, hogy aktívabban hozzájárulhassanak a szolidaritási projektekhez, valamint Európa jövőjének alakításához[1] (1).</p> <p>(1) [1] CDR 851/2017 – Befektetés az európai ifjúságba és az Európai Szolidaritási Testület.</p>

Indokolás

Még nagyobb hangsúlyt fektet a különleges oktatási igények és az esélyegyenlőség egyes szempontjaira, kiegészítve az egész életen át tartó útmutatás és képzés dimenziójával, mivel az oktatást nem szabadna korhatárhoz kötni.

9. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

6. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>Az oktatás európai dimenziójának előmozdítása;</p> <p>6. az oktatás európai dimenziójának előmozdítása a következők ösztönzése révén:</p> <p>a) az európai háttér és a közös örökség megértése, valamint az Unió tagállamaira jellemző sokféleség ismerete;</p> <p>b) az Unió eredetének és működésének ismerete;</p> <p>c) a diákok és a pedagógusok részvétele az eTwinning hálózatban és az iskolák számára nyitott, határokon átívelő mobilitási programokban;</p> <p>d) az Európai Unióval kapcsolatos tudatosság növelését célzó, a fiatalok közvetlen bevonásán alapuló és oktatási központokban zajló helyi projektek.</p>	<p>Az oktatás európai dimenziójának előmozdítása;</p> <p>6. az oktatás európai dimenziójának előmozdítása a következők ösztönzése révén:</p> <p>a) az európai háttér és a közös örökség megértése, valamint az Unió tagállamaira jellemző sokféleség, ezen belül a nemzeti szint alatti struktúrák gazdag összetételének ismerete a közös európai kulturális örökség megértésének előmozdítása érdekében;</p> <p>b) az Unió eredetének és működésének, ezen belül európai polgárokként saját jogaik ismerete;</p> <p>c) a diákok és a pedagógusok részvétele az eTwinning hálózatban és az iskolák számára nyitott, határokon átívelő mobilitási programokban;</p> <p>d) az Európai Unióval kapcsolatos tudatosság növelését célzó, a fiatalok közvetlen bevonásán alapuló és oktatási központokban, a hozzájuk legközelebb álló kormányzati szinten, azaz helyi és regionális szinten zajló helyi projektek;</p> <p>e) egész életen át tartó tanulás, amely tartalmazza a felnőttképzést, de nem korlátozódik arra, elősegíti a folytonos érdeklődésen és a tudás és a kiválóság keresésén alapuló gondolkodásmód kialakulását, és amely már az alapfokú (vagy az azt megelőző) oktatás során elkezdhető és beépíthető az oktatás további szintjeibe;</p> <p>f) több figyelem az európai társadalom digitalizációjával kapcsolatos témáknak, hogy a tanulók megismerkedjenek a kódolási fogalmakkal, és elsajátíthassanak a kiberbiztonsággal és a médiaműveltséggel kapcsolatos készségeket;</p> <p>g) törekvés arra, hogy minden európai diákot legalább egyszeri vállalkozási tapasztalathoz juttassanak, hogy mind a formális, mind az informális oktatásban növeljék a vállalkozói, illetve projekt- és kutatásalapú tanulási gyakorlatokat.</p>

Indokolás

Az uniós tagállamok nemzeti szint alatti struktúráinak diverzitása az EU politikai és kulturális örökségének alapvető eleme, és kulcsfontosságú referenciapont az uniós polgári jogokon alapuló aktív polgári szerepvállalás kialakításához.

10. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

7. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
<p>A pedagógusok és az oktatás támogatása</p> <p>7. lehetővé tenni a tanárok, iskolavezetők és felsőoktatási dolgozók számára a közös értékek előmozdítását és az inkluzív oktatás megvalósítását a következőkön keresztül:</p> <p>a) olyan intézkedések, amelyek segítségével a tanárok, iskolavezetők és felsőoktatási dolgozók közvetíteni tudják a közös értékeket és elő tudják mozdítani az aktív polgári szerepvállalást, miközben átadják a közösséghez tartozás érzését és reagálnak a tanulók eltérő igényeire; valamint</p> <p>b) a csereprogramok és a társaktól való tanulással kapcsolatos programok előmozdítása, valamint iránymutatás és mentorálás biztosítása a tanárok és a felsőoktatási személyzet számára.</p>	<p>A pedagógusok és az oktatás támogatása</p> <p>7. lehetővé tenni a tanárok, iskolavezetők és felsőoktatási dolgozók számára a közös értékek előmozdítását és az inkluzív oktatás megvalósítását a következőkön keresztül:</p> <p>a) olyan intézkedések, amelyek segítségével a tanárok, iskolavezetők és felsőoktatási dolgozók közvetíteni tudják a közös értékeket és elő tudják mozdítani az aktív polgári szerepvállalást, miközben átadják a közösséghez tartozás érzését és reagálnak a tanulók eltérő igényeire;</p> <p>b) a legjobb gyakorlatok cseréje és a társaktól való tanulással kapcsolatos programok előmozdítása, valamint iránymutatás és mentorálás biztosítása a tanárok és a felsőoktatási személyzet számára, továbbá az Erasmus + programon keresztül történő mobilitás ⁽¹⁾; valamint</p> <p>c) a tanárok és a szülők/gondozók közötti cserék megkönnyítésére irányuló intézkedések előmozdítása az iskola és a család/otthoni környezet közötti kapcsolatok megerősítése és az állandó párbeszéd elősegítése érdekében, amely kulcsfontosságú a tanulók iskolai környezetbe való sikeres beilleszkedése és általános szocializációjuk szempontjából.</p> <p>⁽¹⁾ COR-2017-03139 – SEDEC-VI/029: Az iskola és a felsőoktatás korszerűsítése</p>

Indokolás

—

11. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

11. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
	<p>12. annak biztosítása, hogy az EU-ban az összes közintézmény, iskola és oktatási intézmény rendelkezzen a szükséges nagy sebességű szélessávú infrastruktúrával és digitális eszközzel, különösen a földrajzi, demográfiai vagy társadalmi kihívásokkal küzdő térségekben, a digitális korban egyre növekvő oktatási és kulturális szakadék elkerülésére;</p>

Indokolás

Magától értetődő.

12. módosítás

Javaslat tanácsi ajánlásra a közös értékek, az inkluzív oktatás és az oktatás európai dimenziójának előmozdításáról

15. cikk

Az Európai Bizottság által javasolt szöveg	Az RB módosítása
15. az Oktatás és képzés 2020 keretrendszerén – többek között az Oktatási és Képzési Figyelőn – keresztül felmérje és értékelje az ajánlás nyomán végrehajtott intézkedéseket.	15. évente, az európai szemeszter folyamatának keretében, valamint az Oktatás és képzés 2020 keretrendszerén – többek között az Oktatási és Képzési Figyelőn – keresztül felmérje és értékelje az ajánlás nyomán végrehajtott intézkedéseket.

Indokolás

Ha ezt a dimenziót beépítjük az európai szemeszter folyamatába, az lehetővé teszi a területen tett előrelépések nyomon követését és értékelését.

II. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK EURÓPAI BIZOTTSÁGA

Általános megjegyzések

1. támogatja az európai oktatási térséggel kapcsolatos általános elképzelést, és egyetért azzal, hogy az oktatásnak és a kultúrának nagy szerepe van abban, hogy Európa ellenállóbb legyen az egyre gyorsabb globalizáció és az aktuális geopolitikai tendenciák közepette;
2. abban is egyetért, hogy meg kell erősíteni azoknak az alapvető értékeknek a támogatását, amelyekre az Európai Unió alapul, és amelyeket minden uniós tagállam elfogadott EU-hoz való csatlakozásakor; hangsúlyozza ebben a kontextusban a folyamatos és közös kötelezettségvállalás fontosságát ezeknek, az európai identitás alapvető elemét képező értékeknek a megőrzése érdekében, amihez a kultúrák sokféleségében gyökerező, aktív európai polgári szerepvállalásra van szükség;
3. hangsúlyozza, hogy az oktatás és a kultúra szerteágazó hatást gyakorol az élet minden területére és különösen a társadalom megszilárdítására, ezért mindkettő az európaiak közötti kulturális integráció előmozdításának kulcsfontosságú eszköze, és így a társadalmi befogadást is elősegíti; megjegyzi, hogy a polgári szerepvállalással kapcsolatos oktatás kulcsfontosságú tényező e tekintetben, és hangsúlyozza, hogy az uniós polgári szerepvállalásra való figyelemfelkeltésnek a nyilvánosság körében elsősorban a fiatalokra kellene irányulnia ⁽¹⁾;
4. hangsúlyozza, hogy az oktatási és kulturális politikák alapvetően tagállami jogkörbe, illetve a tagállamok helyi és regionális önkormányzatainak hatáskörébe tartoznak, az EUMSZ 6. cikke alapján pedig az uniós fellépés csupán kiegészíti, támogatja vagy koordinálja a tagállami intézkedéseket, illetve előmozdítja az idevonatkozó regionális és területi együttműködési kezdeményezéseket. Hangsúlyozza, hogy minden idevonatkozó uniós intézkedésnek teljes mértékben indokoltnak kell lennie a szubszidiaritás és az arányosság szempontjából;
5. kiemeli, hogy a kultúra jelentős identitásformáló szerepet játszik, ezért feladatunknak kell tekintenünk, hogy a kultúrán keresztül valamilyen európai identitást erősítsünk annak érdekében, hogy a demokratikus struktúrák legitimitását megőrizzük európai szinten, ezért támogatja a kulturális és művészi kifejezésben rejlő érték kölcsönös megismerésére és az európaiak körében való terjesztésére irányuló fellépéseket, hogy megerősítsük európai identitásunk közös kulturális elemeit;
6. rámutat, hogy az európai polgárokhoz való közelségükből adódóan a helyi és regionális önkormányzatoknak kulcsszerepük van az oktatási és kultúrpolitikákban, és hangsúlyozza, hogy a javasolt intézkedések és reformok végrehajtásában és adaptálásában is központi szerepük lesz;

⁽¹⁾ CDR 1319/2017.

7. úgy látja, hogy a javasolt intézkedés a jelenlegi formájában nem vet fel szubsziaritási aggályokat, és hangsúlyozza, hogy tiszteletben kell tartani az arányosság elvét annak érdekében, hogy ne képződjenek újabb pénzügyi vagy adminisztratív terhek, ugyanakkor a következő pénzügyi keretben erős pénzügyi támogatást kell biztosítani az oktatási és kulturális örökségi politikák és programok számára;

Európai menetrend

8. egyetért azzal, hogy a felsorolt jelentős fejlemények fontosak, rámutatva, hogy azok nem függetlenek egymástól, és kéri, hogy vizsgálják meg, milyen kölcsönös függőségi viszonyban vannak;

9. az Európa építésére irányuló projekt megismerése és terjesztése tekintetében hangsúlyozni kell a Europe Direct hálózat jelentőségét, melynek egyik célja az uniós polgárok tájékoztatása az említett projekttel kapcsolatos elemekről;

10. maradéktalanul támogatja, hogy a szociális jogok európai pillérébe foglalják bele az oktatáshoz való jogot mint alapvető szociális és emberi jogot ⁽²⁾;

Az európai identitás és a kulturális örökségtudat

11. hangsúlyozza az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített értékek – azaz az emberi méltóság, szabadság, egyenlőség és szolidaritás – fontosságát a közérdek szempontjából, ezért fokozott inkluzivitást sürget, és kéri az európai népek szellemi és erkölcsi örökségének tiszteletben tartását, valamint a jobb együttélést előmozdító kezdeményezések érvényre juttatását;

12. hangsúlyozza, hogy figyelmet és forrásokat kell fordítani az európai kultúra, történelem és identitás megismerésére és terjesztésére. Ezért javasolja az Európa a polgárokért program kibővítését, hogy több ilyen célú kezdeményezés kaphasson támogatást;

13. kiemeli a polgárok uniós politikai fellépésekben való részvételének fontosságát, ahogyan azt a „Az uniós polgárokkal való kapcsolatfelvétel: egy új lehetőség” című jelentés is taglalja, hangsúlyozza a közösség fogalmának alapvető szerepét, amely felöleli az olyan helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi kontextusokat, amelyekben az egyének élnek egy közös közéleti térség kialakítása érdekében, ahol együttműködhetnek egy értékeken alapuló rendszer keretében ⁽³⁾. Ezért a regionális és nemzeti szinten már meglévő hovatartozás érzésének ki kell egészülnie az európai identitással és a közös értékekkel a többszintű polgárság elvének ösztönzése érdekében, ahogyan azt az Európai Unió Alapjogi Chartája és a Lisszaboni Szerződés 2. cikke is rögzíti;

14. megismétli, hogy a kulturális örökségnek szentelt 2018-as európai év fontos a kulturális tudatosság növelése szempontjából, és hogy a kultúrának fontos szerepe van az identitás erősítésében és a felelősségvállalás támogatásában;

15. erősebb együttműködést sürget a tagállamokkal, valamint ezek régióival és városaival egy európai jövőkép kialakítása és az uniós projektek és kezdeményezések nagyobb ismertségének ösztönzése érdekében, amit jelenleg alacsony sikerek gyakran nemzeti érdemként és a kudarcok Európa felelősségéként való hangoztatása, ahogyan azt Juncker elnök hangsúlyozta az Unió helyzetéről szóló 2016-os beszédében;

16. egyedi intézkedéseket szorgalmaz a hagyományos európai művészetek és kézművesformák, az élő örökség és történelem megőrzésére, fejlesztésére és népszerűsítésére, továbbá olyan egyéb kulturális és művészeti kezdeményezéseket és tevékenységeket, amelyek a mai európai társadalom kultúrájának részét képezik és előmozdítják a közös identitást, mivel ezek interaktívak, ami segíti a gyakorlat általi tanulást és a kultúrában való elmélyedést;

17. ezért kéri, hogy a kulturális örökség 2018-as európai évét építsék be az olyan stratégiai kezdeményezésekbe, amelyek a régiók kulturális fejlődését támogatják, erősítik a kölcsönös megismerést, és új lehetőségeket nyitnak a fenntartható kulturális turizmus előtt. Ezeket a kezdeményezéseket a Kreatív Európa program finanszírozhatná, így az európai kulturális örökség népszerűsítése 2018 után is támogatást kapna;

⁽²⁾ CDR 3141/2017.

⁽³⁾ „Reaching out to EU Citizens: a new opportunity” (10. o.), Luc Van den Brande, az RB tagja és Juncker elnök különleges tanácsadója a polgárok jobb megszólítása témakörében (https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf)

18. kéri, hogy az Európai Örökség címet állítsák ennek az európai identitás megerősítését célzó kezdeményezésnek a szolgálatába, szorosabbra fűzve annak a régiókkal való kapcsolatait, tisztázva a címre pályázó új helyszínek kiválasztásának eljárását, ösztönözve a cím közismertté tételét, és hatékony népszerűsítési eszközökkel látva el a helyszíneket;
19. azt javasolja, hogy vezessenek be új kulturális mobilitási lehetőségeket valamennyi régió, köztük a távolabbi fekvésű területek, például a legkülső és a szigeti régiók számára, illetve bővítsék ki a meglévőket;
20. hangsúlyozza, hogy stratégiai szempontból a helyi és regionális önkormányzatok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy elemezzék a területükön élő népességszociális csoportok egyedi igényeit és reagáljanak azokra, megeremtsék a kultúrák közötti valódi párbeszéd alapjait, segítsék a közös európai kultúra megismerését, és előmozdítsák a polgárok ehhez való hozzáférést;
21. kiemeli, hogy a kulturális örökségnek új felhasználási és alkalmazási formákat kell adni, fejleszteni kell a kulturális és kreatív iparágakat, és fontos a kulturális területek szakembereinek megfelelő képzése és szakosodása;
22. hangsúlyozza, hogy a kultúra közelebb hozza egymáshoz a népeket, elősegítve kulturális és nyelvi kapcsolatok kialakítását. Emellett a politikai és gazdasági párbeszédet is ösztönözheti, mivel elősegíti a kölcsönös megértést, továbbá bizalmat, érdeklődést és tiszteletet teremt az államok között;
23. hangsúlyozza, hogy az európai kultúrát és az abból fakadó értékeket át kell adni az európai fiataloknak;

Oktatás

24. rámutat, hogy a társadalom digitalizációja az európai oktatás keretében is az EU legnagyobb horderejű átalakulást hozó vállalkozásának bizonyulhat. Többlépcsős, többdimenziós folyamatról beszélünk, amelynek nemcsak a különféle korú tanulók tantermi élményét kell fejlesztenie, hanem az oktatás valamennyi szakaszában végzett kommunikációt, értékelést, irányítást és adminisztrációt, adatgyűjtést és -elemzést;
25. felhívja a figyelmet a digitális forrásokkal való visszaélés hatására, amely veszélyes propagandaeszközzé válhat az antidemokratikus erők kezében; ezért üdvözli az Európai Bizottság „Európai megközelítés az online félretájékoztatók kezelésére” című közleményét⁽⁴⁾, mely átfogja az „átláthatóság, integritás, részvétel és együttműködés” négy elvét, amint az „Az uniós polgárokkal való kapcsolatfelvétel: egy új lehetőség” című jelentésben⁽⁵⁾ szerepel;
26. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy – az Európai Bizottságot idézve – „még mindig túl sok az olyan iskola, ahol nincs nagy sebességű internetkapcsolat és nincsenek digitális berendezések”. Ezt súlyosítja az, hogy ezeknek az iskoláknak a többsége demográfiai, földrajzi és társadalmi kihívásokkal küzdő régiókban – például szigeti, távoli és legkülső régiókban – található, és – hacsak nem teszünk sürgős intézkedéseket – inkább növeli, mintsem csökkenti az oktatási különbségeket;
27. hangsúlyozza, hogy a digitalizáció további készség- és kompetenciakövetelményeket ró a tanárookra, és hogy az érintetteknek időben és megfelelő módon fel kell készíteniük az oktatásban dolgozó munkaerőt a személyzet szakoktatásának és -képzésének keretében; rámutat ugyanakkor, hogy ez lehetőségeket is kínálhat az innovatív tanítási módszerek és interakció tekintetében;
28. arra is figyelmeztet, hogy a fokozódó digitalizáció a támadási felületet és az esetleges kiberfenyegetések hatásait is növeli, amit tovább súlyosbít az, hogy az iskolák kritikus és magántermészetű adatokat gyűjtenek és kezelnek;
29. az előző pont kapcsán határozottan ajánlja, hogy a „beépített biztonság” koncepcióját mind az oktatószoftverek, mind pedig az oktatási intézmények által használt egyéb szoftverek vagy adatbázisok esetében alkalmazni kellene, emellett átlátható politikákat kellene bevezetni a személyes adatok gyűjtésére és tárolására vonatkozóan;

⁽⁴⁾ COM (2018) 236 final.

⁽⁵⁾ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reaching-out-to-citizens-report_en.pdf

30. miközben elismeri, hogy az eredeti attitűdök, értékek és az identitás nagyrészt a családban és általában véve a szélesen értelmezett otthoni környezetben alakul ki, intézkedések kialakítását szorgalmazza a szülőkkel való aktív együttműködésre, a szülők és az iskola közti kapcsolatok erősítésére és általában a „teljes iskola megközelítésre” vonatkozóan;

31. rámutat, hogy a gyenge nyelvtudás komoly akadályt gördít a munkavállalók szabad mozgása elé, és hangsúlyozza, hogy az egész életen át tartó tanulási kezdeményezések, valamint az alapozó és további folyamatos nyelvoktatási programok lehetővé teszik az uniós munkaerő és szakemberek számára, hogy jobban megfeleljen a munkaerőpiaci igényeknek;

32. felhívja a figyelmet arra, hogy a nyelvtanulás gyermekkorban sokkal hatékonyabb, és kéri, hogy fektessenek rá nagyobb hangsúlyt az általános iskolai tantervben;

33. azt javasolja, hogy az iskolai tantervek összeállításáért felelős kormányzati szint helyezzen nagyobb hangsúlyt a kulturális és néprajzi szempontokra, kritikai és filozófiai elemzést is nyújtva a sokszínűség belüli egyetemes értékekről, és egészítse ki a tantervet egy az Európai Unióról szóló résszel, mely kiemeli az emberi jogok, az uniós polgársági ideál és a kozmopolitizmus szerepét az EU létrejöttében. Szorgalmazza tehát a további együttműködést a helyi szintű kulturális szereplőkkel, például a tantervek kidolgozását támogató kulturális nevelési terv és a helyi kulturális és művészeti kínálatot bemutató kulturális útvonal kialakítása érdekében;

34. ezenkívül a társadalom digitalizációjával kapcsolatos témáknak is szenteljenek több figyelmet, hogy a tanulók megismerkedjenek a kódolási fogalmakkal, és elsajátíthassanak a kiberbiztonsággal, a közösségi hálózatokkal és a médiaműveltséggel kapcsolatos, nemcsak gyakorlati, hanem etikai, kritikai és reflexív készségeket is;

35. támogatja azt a szándékot, hogy minden európai diákot és tanulószerveződéses tanulót – adott esetben egy másik uniós tagállamban – legalább egyszeri vállalkozási tapasztalathoz juttassanak, és amellet száll síkra, hogy mind a formális, mind az informális oktatásban, s ezenfelül a vállalkozásoknál, szövetségeknél, alapítványoknál és más típusú magán- vagy közintézményeknél is növeljék a vállalkozói, illetve projekt- és kutatásalapú tanulási gyakorlatokat, serkentve a diákok vállalkozó szellemét és kreativitását. Ezért további együttműködést sürget az iskolák, a magánszféra és a harmadik szektorbeli szervezetek között, és azt kéri, hogy olyan oktatási programokat tervezzenek, amelyek arra törekednek, hogy a tanulók készségeit összehangolják a munkaerőpiac szükségleteivel;

36. támogatja az arra irányuló intézkedéseket, hogy minden diáknak és tanulószerveződéses tanulónak egyenlő esélyeket biztosítsanak és csökkentsék az egyenlőtlenségeket, és az idevonatkozó európai kezdeményezések hatékonyságának javítása érdekében azt ajánlja, hogy alaposan vizsgálják meg, mi okozza ezeket az egyenlőtlenségeket;

37. kifejezetten utal arra, hogy az „esélyegyenlőségen is túllépő” kifejezést úgy kell érteni, mint „egyenlő esélyeket biztosít”, mint a befogadás biztosításának eszköze, amely határozott fellépést igényel. Ez a fellépés nem korlátozódhat az olyan problémák, mint az egyenlőtlenség, az alulreprezentáltság és a kirekesztés következményeinek oktatási lehetőségek kiegyensúlyozásával történő kezelésére. Ehelyett a hatóságoknak intézkedéseikkel arra kellene törekedniük, hogy megoldják a mögöttes okokat, és az érintett polgárokat és közösségeket segítsék ezek leküzdésében. Az európai polgárokhoz legközelebb álló helyi és regionális önkormányzatok számára meg kellene teremteni a lehetőséget arra, hogy megvizsgálhassanak, megtervezhessenek és végrehajthassanak ilyen intézkedéseket a helyi közösségek sajátos szükségleteinek megfelelően;

38. hangsúlyozza, hogy az oktatási és képzési rendszerek reformjainak kialakításakor létfontosságú megvizsgálni a regionális különbségeket, lefedtetni az uniós tagállamok oktatási rendszereiben az oktatás közös alapjait, és így elkerülni az Unióban jelentkező készséghiányból, illetve a kereslet és a kínálat eltéréseiből eredő társadalmi-gazdasági következményeket. Rámutat továbbá arra, hogy a helyi szintű szervezetekkel való kapcsolatok helyreállításához az EU-nak teljes mértékben el kell ismernie és ki kell aknáznia a civil társadalom képviselőinek szakismeretét⁽⁶⁾;

39. megismétli, hogy közös keretet kell létrehozni az informális és a nem formális oktatás elismerésére, elősegítve ezzel a megfelelő nemzeti eljárások kialakítását;

40. határozottan támogatja az Erasmus+ program továbbfejlesztését azzal a céllal, hogy 2025-ig megduplázzák a résztvevők számát, egyrészt a hátrányos helyzetű tanulókat is bevonva, másrészt az egész életen át tartó tanulás és az oktatói mobilitás felé nyitva, ugyanakkor lakhelyüktől függetlenül minden diák számára azonos feltételek melletti mobilitást garantálva, ideértve a távoli, a szigeti és a legkülső régiókban lakó diákokat is;

⁽⁶⁾ Van den Brande, Reaching out to EU Citizens: A New Opportunity, 14. o.

41. javasolja, hogy a félretájékoztató kampányok és a terjedő álhírek megfékezése érdekében az európai intézményeket arra kell bátorítani, illetve olyan helyzetbe kell hozni, hogy gyorsan reagáljanak, és proaktívan, érthető módon bocsássák rendelkezésre a megfelelő adatokat. A polgárok kérdéseinek és aggályainak megválaszolását szolgáló hatékonyabb mechanizmusok végrehajtását korszerű internetes technológiák is segíthetik;
42. felhívja a figyelmet arra, hogy ahhoz, hogy egyenlő hozzáférést biztosíthassunk az Erasmus+ forrásaihoz, minden európai polgár egyenlő hozzáféréssel kellene, hogy rendelkezzen az információkhoz és a támogatáshoz. Ezért specifikus intézkedésekre van szükség, hogy elérhessük a hátrányos helyzetű tanulókat is. Azáltal, hogy a helyi és regionális önkormányzatoknak lehetőséget teremtünk arra, hogy a polgárokat és a közösségeik tagjaiból álló szervezeteket segítsék a programban való részvételben, potenciálisan előmozdítjuk az Erasmus + fenntartható és hatékony módon történő bővítését;
43. támogatja a meglévő Erasmus+ irodák adminisztratív kapacitásának bővítésére irányuló olyan tevékenységeket, mint például a rövid távú alkalmazotti csereprogramok, adminisztratív tájékoztató napok vagy egyéb, szükségesnek ítélt kezdeményezések, hogy csökkenjenek az Erasmus+ adminisztráció terén a különböző oktatási intézményekben tapasztalható kompetencia-különbségek, amelyek azt eredményezik, hogy a szóban forgó intézmények hallgatói nem pályázhatnak egyenlő esélyekkel;
44. azt javasolja, hogy az Erasmus+ programba vegyenek fel a „közösségi tudomány” és a hozzá kapcsolódó filozófiai gondolkodás körébe tartozó tevékenységeket, mivel ezek kapcsolódnak az egész életen át tartó tanuláshoz, nagy hatású kortárs példaképeket tudnak állítani a fiatalok elé, és a humán- és társadalomtudományok, illetve a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika népszerűsítése szempontjából is fontosak;
45. rámutat, hogy az egész életen át tartó tanulás magában foglalja a felnőttoktatást, de nem azonos azzal. A felnőttoktatás egyrészt a munka világának átalakulásából adódó oktatási igényeket elégíti ki az egyre nagyobb számú felnőtt népesség körében, másrészt egyéb ismereteket és szociális készségeket fejleszt az egész életen át tartó tanulás keretében. Egy folyton érdeklődő és a tudásra és kiválóságra törekvő beállítottságtól függ, melyet már az alsó tagozatban (vagy még előbb) ki lehet alakítani, és az oktatás összes szakaszába bele kellene építeni;
46. tisztában van azzal, hogy az Erasmus+ program megerősítéséhez a program céljainak elérését segítő ambiciózus finanszírozásra és egyszerűbb eljárásokra van szükség. Elismeri e tekintetben, hogy az Egyesült Királyság jelenleg a program egyik fontos résztvevője, ezért azt kéri, hogy a folyamatban levő tárgyalások során tegyék lehetővé az egyesült királyságbeli régióknak és helyi önkormányzatoknak, hogy 2020 után is részt vehessenek európai együttműködési programokban, ahogy az nem uniós országok esetében már most is történik;
47. határozottan támogatja az inkluzív és összekapcsolt felsőoktatási rendszerek kiépítésére irányuló kiemelt intézkedéseket, és kéri, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet a periférikus és a legkülső régiókban működő egyetemekre és a határokon átnyúló együttműködésre. Abból a feltevésből kellene kiindulni, hogy egyik egyetem sem periférikus, és hogy minden egyetem egyúttal regionális, vagy annak is kellene lennie;

A kulcsfontosságú szakpolitikák

48. általánosságban véve üdvözli az Európai Bizottság által előterjesztett kulcsfontosságú szakpolitikai javaslatokat, és hangsúlyozza, hogy az oktatási és kultúrpolitikai reformok kidolgozása során be kell vonni és meg kell hallgatni az egész európai társadalmat, különösen a fiatalokat;
49. figyelmeztet arra, hogy a Euronews európai dimenziójának erősítése jó irányba mutat, de ez csak az egyik része lehet egy átfogóbb, médiával és tájékoztatással kapcsolatos szakpolitikának és stratégiának, válaszul a utóbbi idők társadalmi és geopolitikai fejleményeire.

Kelt Brüsszelben, 2018. május 17-én.

*a Régiók Európai Bizottsága
elnöke*

Karl-Heinz LAMBERTZ